

Florisztikai adatok Észak-Magyarországról IV. *Helleborus dumetorum* a Cserhátban és egyéb növény előfordulások

VOJTKÓ András

Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Biológiai Intézet 3300 Eger, Leányka utca 6.; vojtkoa@gmail.com

Floristic records from Northern Hungary IV. *Helleborus dumetorum* from the Cserhát Hills and other occurrences

Summary – In this publication, the author provides occurrences of geobotanical importance from the North Hungarian Mountains collected in the spring of 2023. First occurrence for the following species was recorded: *Helleborus dumetorum* from the Cserhát Hills, *Lunaria annua* from the Mátra Mts. and *Dryopteris affinis* from the Bükk Mts. *Ranunculus aquatilis* was found again in the Bükk Mts., where it had been collected more than 100 years ago, and *Rubus saxatilis* was found for the fourth time in the Zemplén Mts.

Keywords: North Hungarian Mountains, occurrence data, species distribution, vascular plants

Összefoglalás – A rövid közleményben a 2023 tavaszán az Északi-középhegység különböző tájegységeiben talált új és érdekes növény előfordulásokat foglaltam össze. Új adat a *Helleborus dumetorum* a Dunától keletre, a Cserhát-dombvidékéről, a *Lunaria annua* a Mátrából, a *Dryopteris affinis* a Bükk hegységből. Szintén itt sikerült megtalálni, a több, mint 100 éve gyűjtött *Ranunculus aquatilis*-t is újra ez év tavaszán. A Zempléni-hegységből még a *Rubus saxatilis* került elő, amely a negyedik ismert adata a hegységben.

Kulcsszavak: edényes flóra, előfordulási adatok, elterjedés, Északi-középhegység

2023 tavaszán Észak-Magyarország több tájegységében megfordulva számos új és érdekes növény előfordulást rögzítettem. Ezek közül a fontosabbakat ebben a rövid közleményben teszem közzé, a többiek az adott térségről szóló összefoglalóban fogom közölni a későbbiekben.

A Vácduka melletti Bükkös-hegyen és környékén botanizáltam, ahol a *Helleborus dumetorum* több száz töves állományát találtam, egy völgyalji üde, fehér fűz uralta ligeterdőben a Gombás-patak mentén. Szakirodalmi adata nem volt eddig a Dunától keletre található Bükkös-hegyről és környékéről (HÁZI 1998), illetve nem volt ismert a Cserhát területéről (HARMOS *et al.* 2001 és PINTÉR Balázs levélbeli közlése). Érdekességként megemlíthető, hogy az innen szabad szemmel is látható Naszályon, ami légvonalban kb. 6 km-re van, a *Helleborus purpurascens* él (PINTÉR *et al.* 2010). Flóratérképezési kvadrát: 8281/1

A Mátrában túrázva, az Ágasvár felé vezető turistaút mellett a Szamár-kőn a *Lunaria annua* pár tíz töves előfordulását rögzítettem. A minden bizonnyal kerti szökevény növényről később derül ki, hogy alkalmi kivadulásról, vagy időlegesen megtelepedett populációról van

szó. A szakirodalom nem említi a Mátrából (VOJTKÓ *et al.* 2010) és terepi botanikusok sem ismerik a hegységből (Magos Gábor levélbeli közlése). Kvadrátszám: 8085/3

A Bükk hegységben, a Lillafüred melletti Jávor-hegyen a *Dryopteris affinis* példányait gyűjtöttem. Egy nagyobb és egy kisebb tő volt a bükkös út melletti szegélyében. Eddig nem volt ismert a hegységből (VOJTKÓ 2001). A faj mellett előforduló érdekesebb növények még a *Carex pendula*, *Gymnocarpium dryopteris*, *Lunaria rediviva*, *Polystichum aculeatum*, *Scrophularia vernalis*. Kvadrátszám: 7989/2

Szintén a Bükkben, Felsőtárkánynál a tóhoz vezető csatorna árkából gyűjtöttem a *Ranunculus aquatilis*-t. Ezzel Vrabélyi Márton több, mint 100 éves adatát sikerült megerősíteni a tárkányi tóról és ezzel a hegységből (VOJTKÓ 2001). Kvadrátszám: 8088/2

A Zempléni-hegységben, - az elmúlt évben talált talán legerősebb hazai *Thlaspi schudichii* populáció (VOJTKÓ & FARKAS 2023) virágzása miatt látogattam el a Telkibánya melletti a Gépely-oldalba -, amikor a *Rubus saxatilis* töveire lettem figyelmes. Eddig Hollóháza (HULJÁK 1997), Rostalló (Pelles in HULJÁK 1997) és Gönc (VOJTKÓ 2008) mellett volt ismert, ez a jelenlegi negyedik aktuális adata a Zemplénből. Kvadrátszám: 7494/3

Az új növény előfordulásokat herbáriumi gyűjtésekkel is dokumentáltam.

Irodalom

- HARMOS K., SRAMKÓ G. & STADLER Á. (2001): Adatok a Cserhát edényes flórájához. – *Kitaibelia* 6(1): 73–86.
- HÁZI J. (1998): A vácdukai Bükkös-hegy és környékének botanikai értékei. – *Kitaibelia* 3(1): 74.
- HULJÁK P. (1997): Néhány újabb adat a Zempléni-hegység denroflórájának ismeretéhez. – *Kitaibelia* 2(1): 44–45.
- PINTÉR B., VOJTKÓ A. & TÍMÁR G. (2010): A Naszály edényes flórája. – In: PINTÉR B. & TÍMÁR G. (szerk.): *A Naszály természetrajza. Rosalia* 5. Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, Budapest, pp. 217–444.
- VOJTKÓ A. (szerk.) (2001): *A Bükk hegység flórája*. – Sorbus Kiadó Eger 340 pp.
- VOJTKÓ A. (2008): Florisztikai adatok Észak-Magyarországról. – *Kitaibelia* 13(1): 55–61.
- VOJTKÓ A., SRAMKÓ G., MAGOS G. & HARMOS K. (2010): Növényvilág. – In: BARÁZ Cs., DUDÁS Gy., HOLLÓ S., SZUROMI L. & VOJTKÓ A. (szerk.): *A Mátrai Tájvédelmi Körzet. Heves és Nógrád határán*. Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Eger 149–174.
- VOJTKÓ A. & FARKAS T. (2023): Florisztikai adatok Észak-Magyarországról III. Zempléni-hegység. – *Kitaibelia* 28(2): 109–179.

Beérkezett / received: 2023. 08. 26. • Elfogadva / accepted: 2023. 09. 07.